Otázka: Ústavní právo – Ústava

Předmět: Právo, Společenské vědy

Přidal(a): Budínová Adéla

Ústava:

- základní zákon státu
- právní norma nejvyšší třídy

Dělení ústav:

- psané – jediný dokument
- nepsané – součást běžných zákonů
- rigidní – tuhé
- flexibilní – pružné

Ústavnost

- právo na ústavu
- právo tvořit ústavu
- právo lidu na moc

Ústava České republiky

- má 9 částí – preambule a 8 hlav
- preambule- úvodní část ústavy
- je to zákon právní akt
- upravuje základní principy státu
- organizaci veřejné moc
- územní samosprávu
- práva a svobodu občanů

Ostatní právní normy musí být v souladu s ústavou.

Principoddělení právní moci:

- moc zákonodárná – legislativa
- moc výkonná – exekutiva
- moc soudní – jurisdikce

Ústava ČR nabyla účinnosti 1. 1. 1993.

Hlava I- Hlava VIII má 113 článků.

Hlava I

- principy státu
- státní symboly
- zdroj státní moci

Státní symboly jsou uzákoněny Ústavou ČR.

Státní barvy – bílá, červená, modrá v uvedeném pořadí.

Státní pečeť – je červenobíle provedena.

Hlava II

Moc zákonodárná:

- náleží parlamentu ČR
- má 2 komory (Poslaneckou sněmovnu a Senát)

Poslanecká sněmovna:

- 200 poslanců
- věk nad 21 let
- funkční období na 4 roky
- v čele předseda+místopředseda
- jednotlivé poslanecké klub

Složení parlamentu:

- ČSSD
- KDU-ČSL
- KSČM
- STAN
- ANO 2011
- BPP
- Úsvit
- ODS
- TOP 09
- SLK
- VV

Volební systém– poměrného zastoupení. Poslední volby se konaly 25.10. -26. 10. 2013. Vyhrála strana ČSSD.

Senát:

- od roku 1996
- 81 senátorů
- volení se na 6 let (každé 2 roky se volí 1/3)
- volební systém většinový
- voleni od 40 let
- v čele předseda
- nelze rozpustit, v době neexistence PS vydává zákonné opatření

Hlavní úkol Parlamentu – přijímání zákonů (legislativa).

Tvorba a schválení zákonu:

- legislativní proces (lex- legis- zákon)
- zákonodárná iniciativa = právo navrhovatzákony-
- má poslanec, skupina poslanců, senát, vláda, zastupitelstvo, kraje

Projednání zákonů v Poslanecké sněmovně:

- 3 čtení
- schválení návrhu (hlasování +podpis)
- pro přijetí zákonu je třeba nadpoloviční většina přítomných poslanců (senátorů), ústavního zákona nadpoloviční většina

Přijaté zákony podepisuje:

- prezident republiky
- předseda vlády
- předseda poslanecké sněmovny

Hlava III

výkonná moc- exekutiva (vláda, prezident, státní zastupitelství)

Vláda

- předseda vlády (premiér)
- místopředseda +ministři = zpravují, řídí ministerstva (resorty = odvětví národního hospodářství, státní správy)

Vznik vlády – po volbách do Poslanecké sněmovny.

Prezident republiky jmenuje – předsedu vlády na jeho návrh jmenuje ostatní členy vlády.

Vláda je odpovědná Poslanecké sněmovně:

- žádá poslaneckou sněmovnu o vyslovení důvěry
- může vyslovit nedůvěru vládě
- vláda může podat demisi (odstoupit)

Prezident

- je hlava státu
- věk od 40 let
- přímou volbou občany – Miloš Zeman, 8. března 2013
- z výkonu své funkce není odpovědný, žádnému státnímu orgánu

Hlava IV

- moc soudní (justice) = soustava soudní + ústavní soud (nevyšší správní soud)
- kontrolní složka,

- soudy jsou nezávislé
- soudci jsou bez časového omezení
- soudci jsou neodvolatelní

Stupeň:

- nevyšší soud – Brno
- vrchní soudy – Praha, Olomouc
- krajské soudy
- okresní soudy

Ústavní soud:

- 15 soudců jmenuje prezident
- na dobu 10 let
- soudce- právník + 10 let praxe
- rovná práva
- jednání- ústní a veřejné
- posuzuje, zda je dodržována ústavnost
- nejsou porušována lidská práva
- zda přijatý zákon není v rozporu s ústavou a právním řádem nebo mezinárodní smlouvou (může zrušit)

Hlava V

- nejvyšší kontrolní úřad
- kontrola státního hospodaření
- plnění státní rozpočtu
- včele prezident NKÚ

Hlava VI

- Česká národní banka
- úkolem je péče o měnovou stabilitu
- v čele guvernér ČNB

Hlava VII

- upravuje územní samosprávu ČR
- základní samospráva celky – obce
- vyšší samospráva celky – kraje

Územní samospráva (obce, kraje) – obec je územní společenství občanů, je právnickou osobou s vlastním majetkem**,** základní (obec) jednotka samosprávy a veřejné správy ČR

Rozlišuje se:

- obce (do 3000 obyvatel), obce s rozšířenou působností
- města
- statutární města (100 000 obyvatel) mají zvláštní organizaci, mohou se členit na (městské části, městské obvody- s vlastní samosprávou)

Působnost obce:

- samostatní působnost = samospráva = samostatně spravuje obecní záležitosti (bydlení, kulturu, sociální oblasti)
- přenesená působnost = státní správa v rozsahu přenesené na obec zákonem (stavební řád, projednávání přestupků)

Orgány obce:

Zastupitelstvo – obce volí občané, podle počtu obyvatel = určený počet zastupitelů). Poslední volby byli 10.10. – 11. 10. 2014.

Rada obce/města – starosta, místostarosta, radní.

Starosta obce, města /statutárního města – primátor (zastupuje obec na venek).

Obecní/městský úřad – magistrát města Brna (starosta, místostarostové + zaměstnanci obecního úřadu (může zřídit obecní policii).

Vyšší územní samosprávní celky – kraje (14)

působnost kraje:

a) péče o komplexní rozvoj území (sociální péče, doprava), samostatná působnost (samospráva)

b)přenesená působnost (státní správa)

Orgány kraje:

Z**astupitelstvo kraje**

Rada kraje:

Hejtman– zastupuje na venek příslušný kraj

Krajský úřad:

- člení se na odbory
- oddělený sekretariát ředitele
- oddělený sekretariát hejtmana

Hlava VIII

- přechodná a závěrečná ustanovení
- rozdělení ČSFR
- činnost Senátu PČR